

Ο ΣΩΒΙΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΚΥΠΡΟΣ

Ο σωβινισμός, ο αρρωστημένος εθνικισμός, έπαιξε καθοριστικό ρόλο στις εξελίξεις του κυπριακού και στα πλήγματα που δέχτηκε τα τελευταία χρόνια η πατρίδα μας. Τον εξέθρεψαν οι φανατικοί και από τις δυό πλευρές, ενώ οι εχθροί της Κύπρου, τον χρησιμοποίησαν για να απομακρύνουν τις δυό μεγάλες κοινότητες την μιά από την άλλη και να βάλουν τις βάσεις του σημερινού διαχωρισμού.

Στην ιστορία του κυπριακού προβλήματος, παρουσιάστηκαν πολλές ευκαιρίες για λύση που θα οδηγούσε στην αντιμετώπιση των προβλημάτων, στην ομαλοποίηση των σχέσεων μεταξύ των κοινοτήτων και στην ειρήνη. Όμως οι λύσεις απορρίφθηκαν γιατί δεν ήταν αρκετά "Ελληνικές" ή αρκετά "Τουρκικές" και είτε δεν ήταν δεχτές από τους εξτρεμιστές αυτής της χώρας είτε δεν εξυπηρετούσαν τα "εθνικά συμφέροντα" της μιας ή της άλλης πλευράς.

Η διαφορετική εθνική κουλτούρα και η διαφορετική πολιτιστική κληρονομιά κάθε μιάς από τις δυό μεγάλες κοινότητες της χώρας, χρησιμοποιήθηκαν από τα διάφορα συμφέροντα για να σπρώξουν την μια κοινότητα εναντίον της άλλης. Έγιναν τα σημαντικά αυτά στοιχεία της ζωής του ανθρώπου παιγνίδι στα χέρια των εθνικιστών και των δυό πλευρών, που παγιδεύτηκαν μέσα στη δική τους σύγκριση και ενώ κανένας δεν αμφισβήτησε τις πολιτιστικές τους καταβολές αυτοί, ρίχτηκαν σένα ξέφρενο ανταγωνιστικό παιγνίδι που παίχτηκε σε βάρος της Κύπρου και της κρατικής της οντότητας.

Λανθασμένα είδαν αυτή την οντότητα σαν καταλυτική της πολιτιστικής τους ταυτότητας και υπονόμισαν και πολέμησαν αυτή τη συνεκτική μεταξύ των Κυπρίων ουσία.

Τα κοινά τα ενοποιητικά στοιχεία ανάμεσα στις δυό κοινότητες δεν αξιοποιήθηκαν, υπονομεύτηκαν ή αδυνάτισαν τόσο, που δε μπόρεσαν να παρεμποδίσουν την σύγκρουση. Τροφοδοτούμενες και υποβοηθούμενες εκ των έδων, οι ξένες παρεμβάσεις αποδείχτηκαν πιο ισχυρές από τους συνετούς και διορατικούς Κυπρίους και οδήγησαν σε μια διαρκώς κλιμακούμενη σύγκρουση ανάμεσα στις δυό κοινότητες, μέχρι που φτάσαμε στην καταστροφή του 74, της οποίας τα αποτελέσματα δεκαπέντε χρόνια μετά δεν έγινε ακόμα κατορθωτό να ανατραπούν.

Και πάλιν όμως ο σωβινισμός, που στην περίπτωση της Κύπρου παίρνει τη μορφή προσηλώσης στις "μητέρες πατρίδες", εξακολουθεί μέσω των εξτρεμιστών να ενισχύεται διαρκώς, εμποδίζοντας την οποιαδήποτε ουσιαστική προσέγγιση των δυό κοινοτήτων. Ο ξερριζωμός, το αίμα, και οι καταστροφές δε στάθηκαν ικανά να τον απομακρύνουν. Άρχισαν πάλι να ακούγονται φωνές για "Ελληνική Κύπρο" ή "Τουρκική Κύπρο", για ένωση ή δυό ξεχωριστά κράτη. Ακόμα, πολύ πρόσφατα άρχισε σε κάποιους κύκλους της τουρκοκυπριακής κοινότητας, να παίζεται το βιολί της χωριστής αυτοδιάθεσης.

Οι σωβινιστές και στις δυό πλευρές βρίσκουν πρόσφορο έδαφος, αφού ο πόλεμος, όπως μπορούσε να αναμένει κανείς, συνοδεύτηκε από βία, ακρότητες και θάνατο. Ακόμα, ενισχύονται οι σωβινιστές από την μέχρι τώρα έλλειψη προόδου

στο κυπριακό, την καχυποψία και την ύπαρξη ανασφάλειας.

Κάτω απ'αυτές τις συνθήκες διερωτώνται αρκετοί Κύπριοι, αν είναι δυνατό να ενώσουμε και πάλι την πατρίδα μας... Αν είναι δυνατό να καταργήσουμε τα σύνορα του διαχωρισμού ανάμεσα στο βόρειο και στο νότιο κομμάτι της πατρίδας μας. Η απάντηση είναι ναι αν πούμε όχι στον σωβινισμό, όχι σε πατρίδες έξω από την δική μας και κάμουμε δύσκολες τις παρεμβάσεις των ξένων.

Είναι βέβαιο πώς η μεγάλη πλειοψηφία των Κυπρίων και από τις δυο πλευρές, δε θέλει την διχοτόμηση και δε θάπρεπε νάταν δύσκολο ο Κύπριος να πειστεί να εργαστεί για την ενότητα της πατρίδας του. Να αναζητήσει τα κοινά κυπριακά στοιχεία ανάμεσα στις κοινότητες που την αποτελούν και να παραμερίσει τα ρατσιστικά φυλετικά κριτήρια που θυμίζουν άλλες εποχές και άλλες επιδιώξεις. Για να ενωθεί και να επιβιώσει αυτή η πατρίδα, ή οποιαδήποτε πατρίδα, χρειάζεται την νομιμοφροσύνη των πολιτών της. Η στροφή και προσήλωση προς τα έξω δε βοηθά. Γιατί, δε μπορεί να υπάρξει κράτος χωρίς πολίτες που να το αγαπούν, να το υπηρετούν και να του είναι αφοσιωμένοι. Σίγουρα δε μπορεί να υπάρξει κράτος όταν οι πολίτες του το υπονομεύουν, το πολεμούν, και ειρωνεύονται ή περιφρονούν τα σύμβολά του.

Ρίχνοντας μια ματιά στο παρελθόν, βλέπουμε ότι ο σωβινισμός έφερε πολλά δεινά στην Κύπρο. Κάτω από τον μανδύα του "μεγάλου πατριώτη" οι σωβινιστές και από τις δυο πλευρές σκότωσαν, κατέστρεψαν, ή ακόμα δηλητηρίασαν ψυχές. Πάντα στο όνομα ενός παρεξηγημένου πατριωτισμού, κάποιου παροχημένου ιδεαλισμού ή κάποιας προσήλωσης στα διδάγματα των προγόνων, που ενώ κήρυξαν τη δημοκρατία και τις πανανθρώπινες αξίες, παρουσιάζονται από τους σημερινούς υπερεθνικιστές σά δάσκαλοι του σωβινισμού και του μίσους. Με ξεπερασμένες αντικρύσεις και μια εξωπραγματική, εν πολλοίς αφελή συλλογιστική, έχουν την αξίωση να επιβάλλουν ακόμα τις "πατριωτικές" θέσεις τους στον κυπριακό λαό, διακρίνοντας ίσως ότι η λήθη, η ευθυνοφοβία αλλά και κάποια πραγματική ανασφάλεια και απαισιοδοξία, έχουν δημιουργήσει πρόσφορο έδαφος.

Στο σημείο που βρίσκεται η χώρα μας, η σωτηρία δεν είναι εύκολη υπόθεση. Περνά όμως από την απαλλαγή της από τον σωβινισμό και τον "υπερπατριωτισμό", και μέσα από την επιδίωξη της ειρήνης και της φιλίας μεταξύ των κοινοτήτων που αποτελούν τον Κυπριακό λαό. Περνά τέλος μέσα από την συζήτηση και εφαρμογή εκείνων των αξιών που αποτελούν την βάση της ομαλής διαβίωσης σε όλες τις ανθρώπινες κοινωνίες.